

INFORMATOR
DEPARTAMENTU POMOCY SOCJALNEJ

Informator zawiera najważniejsze informacje dotyczące działalności Departamentu Pomocy Socjalnej Urzędu do Spraw Cudzoziemców:

- struktura organizacyjna Departamentu,
- zadania realizowane przez Departament (zakres pomocy socjalnej udzielanej cudzoziemcom ubiegającym się o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium RP),
- bezpieczeństwo cudzoziemców,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi.

INFORMACJE OGÓLNE

Departament Pomocy Socjalnej (DPS) jest jedną z komórek organizacyjnych Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

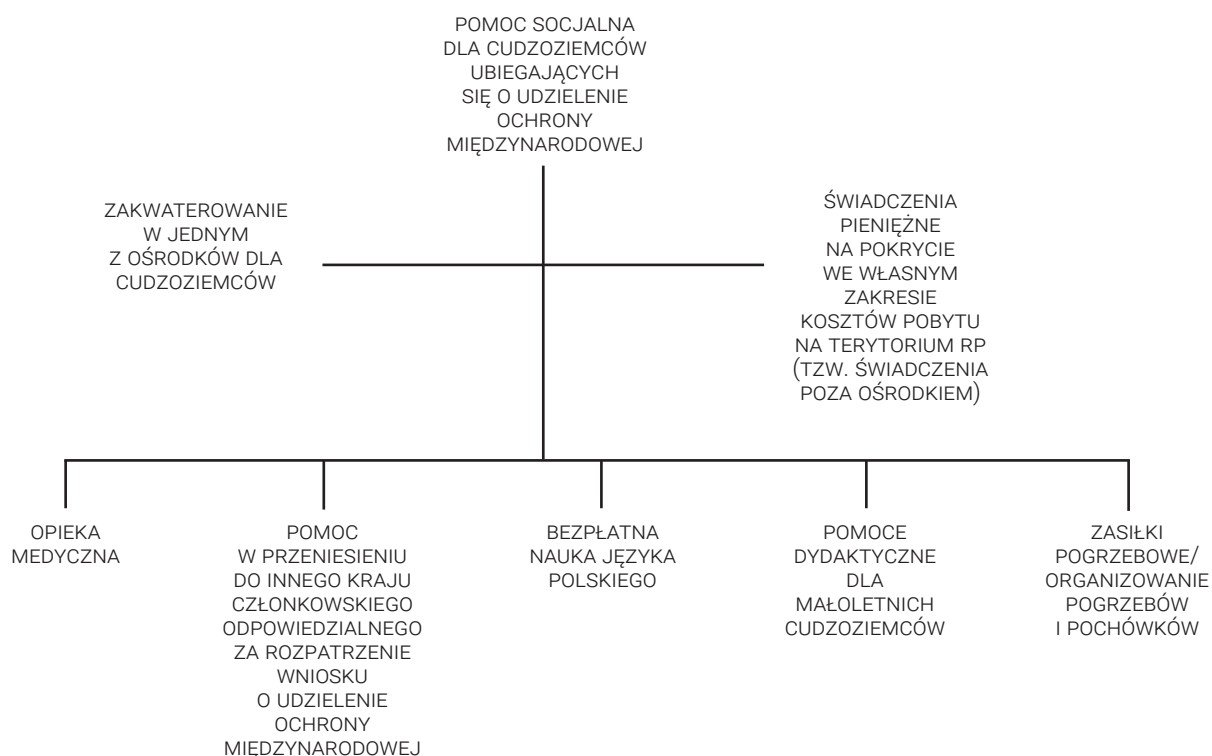
Siedziba DPS znajduje się przy ul. Koszykowej 16 w Warszawie. Departament Pomocy Socjalnej tworzy następująca struktura organizacyjna:

ZADANIA DEPARTAMENTU POMOCY SOCJALNEJ

Departament Pomocy Socjalnej realizuje zadania Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców związane z przyznawaniem świadczeń socjalnych cudzoziemcom ubiegającym się o udzielenie ochrony międzynarodowej w Polsce, w zakresie określonym w Ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Głównym zadaniem statutowym DPS jest koordynowanie i organizowanie pracy ośrodków dla cudzoziemców ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej.

OŚRODKI DLA CUDZOZIEMCÓW UBIEGAJĄCYCH SIĘ O UDZIELENIE OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ

W chwili obecnej DPS dysponuje 9 ośrodkami dla cudzoziemców, w tym 4 ośrodkami własnymi i 5 ośrodkami wynajmowanymi, a także w siedzibie Urzędu przy ul. Taborowej 16 w Warszawie prowadzony jest Zespół Obsługi Cudzoziemców.

Ośrodkami własnymi są:

- ośrodek dla cudzoziemców w Podkowie Leśnej – Dębak
- ośrodek dla cudzoziemców w Białej Podlaskiej
- ośrodek dla cudzoziemców w Czerwonym Borze k. Łomży
- ośrodek dla cudzoziemców w Lininie

Ośrodki w Białej Podlaskiej i Dębaku pełnią funkcję ośrodków recepcyjnych, z których cudzoziemcy przenoszeni są do ośrodków pobytowych.

Pozostałych **pięć** obiektów - wynajmowanych jest od podmiotów zewnętrznych na podstawie umów zawieranych w ramach postępowań o udzielenie zamówienia publicznego.

Wymienione wyżej ośrodki to:

- ośrodek dla cudzoziemców w Białymstoku
- ośrodek dla cudzoziemców w Bezwoli
- ośrodek dla cudzoziemców w Horbowie
- ośrodek dla cudzoziemców w Łukowie
- ośrodek dla cudzoziemców w Grupie k. Grudziądz

W ramach prowadzonych postępowań przetargowych Urząd do Spraw Cudzoziemców przywiązuje szczególną uwagę do kryteriów mających na celu podniesienie standardu pobytu cudzoziemców w wynajmowanych obiektach. Do kryterium warunków lokalowych wprowadzono szereg elementów, które wszystkie obiekty muszą spełniać (m.in. posiadać świetlice dla kobiet i mężczyzn, przedszkola, pomieszczenie umożliwiające podtrzymywanie praktyk religijnych, tereny rekreacyjne, sale szkolne, sale spotkań, zapewnić odpowiednią liczbę łodówek, pralek i odkurzaczy do użytku przez cudzoziemców) oraz elementy, które są dodatkowo punktowane (m.in. udogodnienia dla osób niepełnosprawnych, łazienki w pokojach, dobry stan elewacji budynku, dodatkowe urządzenia na placu zabaw, doposażenie terenów rekreacyjnych w sprzęt umożliwiający uprawianie sportów zespołowych). Powyższe zmiany istotnie przyczyniły się do poprawy standardu pobytu cudzoziemców w ośrodkach.

Zakres pomocy w ośrodku obejmuje:

- zakwaterowanie,
- całodzienne wyżywienie zbiorowe zgodnego z normami kulturowymi cudzoziemców,
- stałą pomoc pieniężną w postaci tzw. „kieszonkowego”,
- stałą pomoc pieniężną na zakup środków higieny osobistej,
- jednorazową pomoc pieniężną na zakup odzieży i obuwia,
- finansowanie przejazdów w celu:
 - wzięcia udziału w postępowaniu o udzielenie ochrony międzynarodowej,
 - stawienia się na badania lekarskie lub szczepienia ochronne,
 - w innych uzasadnionych przypadkach.
- naukę języka polskiego i podstawowe materiały niezbędne do nauki,
- zapewnienie pomocy dydaktycznych – tj. wyprawek szkolnych bądź bonów na ich zakup, a także podręczników dla tych uczniów, którzy nie otrzymują ich w szkole,
- zapewnienie ekwiwalentu pieniężnego w zamian za wyżywienie (dotyczy to dzieci do 6 lat i uczniów szkoły podstawowej i ponadpodstawowej),
- pokrycie, w miarę możliwości, kosztów zajęć pozalekcyjnych i rekreacyjno-sportowych dzieci.

WARUNKI SOCJALNO - BYTOWE W OŚRODKU

Wszystkie ośrodki dla cudzoziemców Urzędu do Spraw Cudzoziemców są placówkami o charakterze otwartym. Cudzoziemcy, którym przyznano pomoc socjalną kwaterowani są w pokojach dwu-, cztero- i wieloosobowych w zależności od sytuacji rodzinnej. Cudzoziemcy są zobowiązani do przestrzegania czystości w pokojach i pomieszczeniach wspólnego użytkowania. Osoby zakwaterowane w ośrodku otrzymują całodienne wyżywienie w stołówce – z wyłączeniem ośrodka w Czerwonym Borze, gdzie wszyscy cudzoziemcy otrzymują ekwiwalent w zamian za wyżywienie. Poza tym we wszystkich ośrodkach dla cudzoziemców, dzieciom do ukończenia przez nie 6 roku życia oraz uczniom szkół podstawowych lub szkół ponadpodstawowych, zgodnie z zapisami ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przysługuje w zamian za wyżywienie ekwiwalent pieniężny.

Wszyscy mieszkańcy ośrodków zobligowani są do przestrzegania norm prawnych obowiązujących na terytorium RP oraz regulaminu pobytu w ośrodkach dla cudzoziemców – wprowadzonego w życie rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 października 2015 r.

Różnorodność religii, kultur, tradycji i uwarunkowań historycznych krajów, z których pochodzą osoby ubiegające się o udzielenie ochrony międzynarodowej powoduje, że Urząd, oprócz realizacji zadań mających na celu zapewnienie cudzoziemcom godziwych warunków socjalno - bytowych, dużo uwagi poświęca kwestii poszanowania religii i odrębności kulturowej, a także - we współpracy z innymi organami – dba o zapewnienie bezpieczeństwa i przestrzeganie porządku publicznego w ośrodkach oraz w ich najbliższym sąsiedztwie.

Pomoc socjalna może być udzielana w postaci świadczenia pieniężnego na pokrycie we własnym zakresie kosztów pobytu na terytorium RP cudzoziemców, w przypadku gdy wymagają tego względy organizacyjne albo jest to niezbędne do:

- zapewnienia cudzoziemcowi bezpieczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji samotnych kobiet,
- ochrony porządku publicznego,
- ochrony i utrzymania więzi rodzinnych,
- przygotowania cudzoziemca do prowadzenia samodzielnego życia poza ośrodkiem, po otrzymaniu decyzji o udzieleniu statusu uchodźcy albo decyzji o odmowie udzielenia statusu uchodźcy, w której udzielono ochrony uzupełniającej.

Cudzoziemcy otrzymują pomoc w wysokości określonej rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 października 2023 r. w sprawie wysokości pomocy dla cudzoziemców ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej. Wysokość pomocy uzależniona jest od liczby członków rodziny:

LICZBA CZŁONKÓW RODZINY	DZIENNA KWOTA NA 1 OSOBĘ	MIESIĘCZNA KWOTA NA 1 OSOBĘ
1 OSOBA	25 PLN	750 PLN
2 OSOBY	20 PLN	600 PLN
3 OSOBY	15 PLN	450 PLN
4 OSOBY	12,50 PLN	375 PLN

OPIEKA MEDYCZNA

Opieka medyczna dla cudzoziemców ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej realizowana jest na zasadach określonych w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i obejmuje świadczenia opieki zdrowotnej w zakresie w jakim osobom objętym obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym przysługuje prawo do świadczeń na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z wyłączeniem leczenia uzdrowiskowego albo rehabilitacji uzdrowiskowej.

Opiekę medyczną dla cudzoziemców ubiegających się w Polsce o udzielenie ochrony międzynarodowej świadczy podmiot medyczny na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z Urzędem do Spraw Cudzoziemców.

Opieka medyczna realizowana jest w punktach medycznych we wszystkich ośrodkach dla cudzoziemców oraz Zespole Obsługi Cudzoziemców przy ul. Taborowej 16. W każdym punkcie pracuje lekarz, pielęgniarka oraz psycholog, którzy świadczą podstawową opiekę medyczną, jak również kierują na badania specjalistyczne. Opieka medyczna dla cudzoziemców mieszkających z dala od ośrodków realizowana jest poprzez placówki w miastach wojewódzkich.

POMOC DLA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z OCHRONY CZASOWEJ

Na podstawie art. 112 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobie korzystającej z ochrony czasowej, której zostało wydane zaświadczenie o korzystaniu z ochrony czasowej na terytorium RP, Szef Urzędu zapewnia, na wniosek cudzoziemca, opiekę medyczną oraz przyznaje pomoc przez zakwaterowanie i wyżywienie albo pomoc w postaci świadczenia pieniężnego. W przypadku gdy Szef Urzędu nie ma możliwości zapewnienia pomocy przez zakwaterowanie i wyżywienie, udziela świadczenia pieniężnego. Cudzoziemcowi korzystającemu z ochrony czasowej, który wykonuje pracę lub wykonuje działalność gospodarczą, Szef Urzędu zapewnia opiekę medyczną i pomoc, uwzględniając wysokość uzyskiwanego przez cudzoziemca dochodu. Cudzoziemcy korzystający z ochrony czasowej, którym została przyznana pomoc w formie świadczenia pieniężnego według art. 112 ustawy, otrzymują pomoc w wysokości określonej rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 października 2023 r. w sprawie wysokości pomocy dla cudzoziemców ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej. Wysokość pomocy uzależniona jest od liczby członków rodziny.

Cudzoziemiec korzystający z ochrony czasowej wraz z wnioskiem o zapewnienie opieki medycznej oraz przyznanie pomocy w postaci świadczenia pieniężnego, składa oświadczenie dotyczące wysokości miesięcznego dochodu rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie oraz posiadania uprawnienia do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z tytułu wykonywania pracy lub prowadzenia działalności gospodarczej.

W przypadku posiadania przez cudzoziemca korzystającego z ochrony czasowej uprawnienia do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z tytułu wykonywania pracy lub wykonywania działalności gospodarczej cudzoziemcowi nie zapewnia się opieki medycznej. W przypadku gdy wysokość miesięcznego dochodu, przypadającego na osobę w rodzinie cudzoziemca objętego ochroną czasową jest wyższa niż wysokość dochodu uprawniającego do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej cudzoziemcowi i członkom rodziny objętym ochroną czasową pomoc może być udzielona wyłącznie w postaci zakwaterowania, nauki języka polskiego

i podstawowych materiałów niezbędnych do nauki tego języka oraz pomocy dydaktycznych dla dzieci korzystających z nauki i opieki w publicznych placówkach, szkołach podstawowych lub szkołach ponadpodstawowych.

Cudzoziemcom korzystającym z ochrony czasowej, którzy otrzymują pomoc w postaci zakwaterowania i wyżywienia przysługują dodatkowo:

stała pomoc pieniężna na zakup środków czystości i higieny osobistej albo środki czystości i higieny osobistej,

1. pomoc w formie nauki języka polskiego i podstawowych materiałów niezbędnych do nauki tego języka,
2. pomoce dydaktyczne dla dzieci korzystających z nauki i opieki w publicznych placówkach, szkołach podstawowych lub szkołach ponadpodstawowych,
3. finansowanie przejazdów środkami transportu publicznego:
 - a) w celu leczenia lub poddania się szczepieniom ochronnym,
 - b) w innych szczególnie uzasadnionych przypadkach.

NAUKA JĘZYKA POLSKIEGO DLA CUDZOZIEMCÓW BĘDĄCYCH POD OPIEKĄ DEPARTAMETU POMOCY SOCJALNEJ UDSC

Nauka języka polskiego zapewniana jest zarówno dla dzieci jak i dla dorosłych korzystających z pomocy udzielanej przez Urząd do Spraw Cudzoziemców. Nauczanie języka polskiego dzieci z elementami języka edukacji szkolnej stosownie do potrzeb obejmuje pomoc w odrabianiu lekcji zajęcia wyrównawcze. Dzieci rozpoczynające lub kontynuujące realizację obowiązku szkolnego na terenie Polski mogą uczestniczyć w skierowanych do nich zajęciach przygotowawczych, których celem jest ułatwienie ich adaptacji do społeczności szkolnej. Dla tej grupy został opracowany program nauczania uwzględniający ich specyficzne potrzeby komunikacyjne i obejmujący m.in. symulacje sytuacji komunikacyjnych w szkole. Kładzie on nacisk na zdobycie i utrwalenie wiedzy dotyczącej podstaw komunikacji i zasad obowiązujących w polskiej szkole.

Nauka języka polskiego dla dorosłych prowadzona jest w oparciu o ujednolicony materiał dydaktyczny na poziomach A1, A2 z elementami B1 oraz B1 z elementami B2. Programy uwzględniają specyficzne potrzeby komunikacyjne osób ubiegających się o ochronę międzynarodową w Polsce, w tym treści realioznawcze i socjokulturowe, a także obejmują nabycie oraz rozwinięcie umiejętności podstawowych, takich jak przedstawienie siebie i swojej rodziny, a także symulacje sytuacji komunikacyjnych. Ponadto umożliwiają wzbogacenie słownictwa w ww. zakresie, zapoznanie ze zwyczajami i tradycjami, podziałem administracyjnym Polski oraz regionami turystycznymi.

Nauczanie języka polskiego przeznaczone jest zarówno dla mieszkańców ośrodków jak i cudzoziemców zamieszkujących poza ośrodkiem.

Dodatkowo na terenie Warszawy prowadzone jest nauczanie języka polskiego, skierowane do dorosłych cudzoziemców korzystających z pomocy udzielanej przez Urząd i zamieszkujących na terenie Warszawy oraz okolic. Jednocześnie, wprowadzono możliwość realizacji ww. zajęć w formie zdalnej, z której mogą korzystać ww. cudzoziemcy zamieszkujący na terenie całej Polski.

KURSY ORIENTACYJNE DLA CUDZOZIEMCÓW BĘDĄCYCH POD OPIEKĄ DEPARTAMENTU POMOCY SOCJALNEJ UDSC

Dla nowoprzybyłych cudzoziemców jak i cudzoziemców będących pod opieką Urzędu do Spraw Cudzoziemców organizowane są w ośrodkach tzw. kursy orientacyjne, podczas których przedstawiane są informacje na tematy związane z pomocą socjalną udzielaną przez Departament Pomocy Socjalnej UDSC oraz podstawowym funkcjonowaniem w Polsce, tj. normami, obyczajami, tradycjami, edukacją, opieką medyczną i kwestiami zatrudnienia. Kursy orientacyjne prowadzone są z podziałem na grupy wiekowe tj. dzieci, młodzież i dorosłych.

POMOC W ZAKRESIE EDUKACJI UDZIELANEJ PRZEZ DEPARTAMENT POMOCY SOCJALNEJ UDSC

Urząd zapewnia również małoletnim cudzoziemcom będącym pod opieką Urzędu do Spraw Cudzoziemców i korzystającym z nauki i opieki w publicznych placówkach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych pomoce dydaktyczne w postaci wyprawki szkolnej, a także zakupu podręczników dla tych uczniów, którzy nie otrzymują ich w szkole lub placówce (tj. dzieci realizujących obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne oraz uczniów szkół ponadpodstawowych).

POMOC W DOBROWOLNYM POWROCIE

Cudzoziemiec, który chce dobrowolnie wrócić do kraju swojego pochodzenia albo innego kraju, do którego ma prawo wjazdu, powinien złożyć wniosek o pomoc w dobrowolnym powrocie. Pomoc można zapewnić jeśli postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej zostało zakończone decyzją:

- o umorzeniu postępowania lub
- o odmowie nadania statusu uchodźcy i odmowie udzielenia ochrony uzupełniającej lub
- o stwierdzeniu niedopuszczalności wniosku.

Organizacją dobrowolnych powrotów zajmuje się Komendant Główny Straży Granicznej. Jeżeli cudzoziemiec otrzymał decyzję o umorzeniu postępowania lub o odmowie nadania statusu uchodźcy i odmowie udzielenia ochrony uzupełniającej oraz korzysta z pomocy socjalnej i opieki medycznej, udzielanej przez Szefa Urzędu, wniosek o przyznanie pomocy w dobrowolnym powrocie powinien złożyć za pośrednictwem Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców. W pozostałych przypadkach wniosek o przyznanie pomocy w dobrowolnym powrocie należy złożyć do komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej, właściwego według miejsca zamieszkania.

Wniosek należy złożyć w ciągu 5 dni od dnia, w którym decyzja o umorzeniu postępowania stała się ostateczna lub 7 dni przed upływem 30-dniowego terminu na dobrowolny powrót, jeśli cudzoziemiec otrzymał decyzję o odmowie nadania statusu uchodźcy i odmowie udzielenia ochrony uzupełniającej lub stwierdzeniu niedopuszczalności wniosku. Wniosek nie złożony w terminie, Komendant Główny Straży Granicznej pozostawi bez rozpoznania.

Pomoc w dobrowolnym powrocie obejmuje pokrycie:

- kosztów podróży;
- opłat administracyjnych związanych z uzyskaniem dokumentu podróży oraz niezbędnych wiz i zezwoleń;
- kosztów wyżywienia przed podróżą i podczas podróży;

- kosztów zakwaterowania przed podróżą
- kosztów opieki medycznej;
- kosztów organizacji dobrowolnego powrotu przez podmiot, do którego statutowych obowiązków należy organizacja dobrowolnych powrotów;
- innych kosztów związanych z zapewnieniem bezpiecznego i humanitarnego powrotu.

Pomoc w dobrowolnym powrocie jest zapewniana cudzoziemcowi raz na 2 lata.

Jeśli wniosek o pomoc w dobrowolnym powrocie został złożony bezpośrednio do Komendanta Głównego Straży Granicznej, ale cudzoziemiec nadal chce korzystać z pomocy socjalnej udzielanej przez Urząd to musi o tym fakcie poinformować na piśmie Szefa Urzędu.

POMOC W PRZENIESIENIU DO INNEGO PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO

Cudzoziemcowi, który otrzymał decyzję o przekazaniu do innego kraju członkowskiego jako państwa odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej Szef Urzędu może zapewnić, zgodnie z art. 75a ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pomoc w przeniesieniu obejmującą koszty podróży cudzoziemca, koszty wyżywienia oraz koszty opieki medycznej w podróży. Warunkiem uzyskania powyższej pomocy jest złożenie wniosku w terminie 30 dni liczonych od dnia, w którym decyzja o przekazaniu do innego państwa członkowskiego stała się ostateczna.

BEZPIECZEŃSTWO CUDZOZIEMCÓW

Urząd do Spraw Cudzoziemców na bieżąco współpracuje z Policją i Strażą Graniczną w kwestii bezpieczeństwa i podejmuje natychmiastowe działania w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa cudzoziemców ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Nad bezpieczeństwem cudzoziemców w ośrodkach czuwają zatrudnieni w nich pracownicy ochrony. W ośrodkach własnych Urzędu, firmy świadczące usługi ochrony osób i mienia wyłaniane są także w ramach przetargu publicznego. Natomiast w ośrodkach administrowanych za ochronę fizyczną odpowiada podmiot prowadzący ośrodek, z którym Urząd do Spraw Cudzoziemców podpisał umowę na prowadzenie ośrodków. Pracownicy ochrony pełnią służbę w systemie zmianowym, ochrona zapewniona jest 24 godziny na dobę. Należy zaznaczyć, iż wszyscy pracownicy ośrodków wykazują szczególną troskę i wrażliwość na sprawy związane z zapewnieniem bezpieczeństwa cudzoziemcom na terenie ośrodków.

Od dnia 25 marca 2008 r. Urząd do Spraw Cudzoziemców jest stroną Porozumienia w sprawie standardowych procedur postępowania w zakresie rozpoznawania, przeciwdziałania oraz reagowania na przypadki przemocy seksualnej lub przemocy związanej z płcią wobec cudzoziemców przebywających w ośrodkach dla osób ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej. Stroną Porozumienia jest Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, Komendant Główny Policji, Biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców, Fundacja „La Strada” oraz Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć. Formą współpracy stron porozumienia są Lokalne Zespoły Współdziałania (LZW). W ich skład wchodzi m.in.:

- pracownik UdSC odpowiedzialny za dany ośrodek,
- funkcjonariusz lokalnej jednostki Policji, na terenie działania której funkcjonuje ośrodek,
- przedstawiciel NGO-s będącej stroną porozumienia lub inna NGO zaproszona do współpracy.

Lokalne Zespoły Współdziałania współpracują także z personelem medycznym, administratorem ośrodka, przedstawicielami środowisk uchodźczych.

Zadaniem Lokalnych Zespołów Współdziałania w ramach ww. Porozumienia jest:

- Zapobieganie:
 - zapewnienie odpowiednich warunków bezpieczeństwa w ośrodku i jego okolicach (zapewnienie ochrony fizycznej na terenie ośrodków, monitoring stanu bezpieczeństwa w ośrodku przez pracowników, regularne wizyty policji w ośrodku oraz patrole wokół ośrodka, niezwłoczne reagowanie pracowników ośrodków i funkcjonariuszy policji na potencjalne i istniejące stany zagrożenia w ośrodku),
 - informowanie cudzoziemców przebywających w ośrodku o zjawisku przemocy, metodach zapobiegania przemocy oraz reagowania na przypadki przemocy (dystrybucja materiałów informacyjnych, indywidualne konsultacje – informowanie cudzoziemców o zjawisku przemocy),
- Rozpoznawanie:
 - dokumentowanie przypadków przemocy oraz przekazywanie informacji do wiadomości wszystkich członków zespołu,
 - gromadzenie dokumentacji, sporządzanie analizy stanu zagrożenia zjawiskiem przemocy,
- Reagowanie:
 - podjęcie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa osobistej ofierze przemocy lub potencjalnej ofierze przemocy i jej bliskim (przeniesienie do innego ośrodka lub przyznanie świadczeń pieniężnych na zamieszkanie poza ośrodkiem, ograniczenie dostępu sprawcy lub osoby stwarzającej zagrożenie dla ofiary przemocy lub potencjalnej ofiary przemocy poprzez przeniesienie sprawcy lub potencjalnego sprawcy do innego ośrodka, pozbawienie sprawcy pomocy realizowanej w ośrodku),
 - podjęcie działań zmierzających do zaspokojenia potrzeb zdrowotnych, psychologicznych i społecznych ofiary przemocy i jej bliskich (zapewnienie właściwej pomocy lekarskiej, dostępu do porad psychologicznych, a także umożliwienie kontaktu z grupami wsparcia),
 - zapewnienie ofierze przemocy pomocy prawnej w celu zainicjowania postępowania karnego (poinformowanie ofiary o możliwości złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa – wyjaśnienie skutków złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa oraz praw pokrzywdzonego w postępowaniu karnym, udzielenie pomocy w skontaktowaniu się z organizacją udzielającą pomocy prawnej ofiarom przemocy, zapewnienie odebrania zeznań od ofiary przemocy przez osobę o określonych cechach).

MIEJSCE DEDYKOWANE DLA KOBIEC ORAZ MATEK Z DZIEĆMI

Uwzględniając potrzeby samotnych kobiet i kobiet z dziećmi związane z poprawą bezpieczeństwa tej grupy cudzoziemców, Urząd do Spraw Cudzoziemców wyodrębnił jeden z budynków ośrodka w Dębaku, który przeznaczony jest na zakwaterowanie samotnych kobiet i kobiet z dziećmi.

POLITYKA OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM W OŚRODKACH DLA CUDZOZIEMCÓW

Urząd do Spraw Cudzoziemców we współpracy z Fundacją Dajemy Dzieciom Siłę przyjął i wprowadził w ośrodkach dla cudzoziemców dokument „Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem w ośrodkach dla cudzoziemców”.

Polityka powstała w ramach projektu „Chronimy dzieci w ośrodkach dla uchodźców – kompleksowy system ochrony dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem” współfinansowanego z Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji oraz budżetu państwa (Numer projektu 16/2-2015/FAMI).

Wprowadzenie ww. Polityki w listopadzie 2016 r. zobowiązuje wszystkich pracowników Departamentu Pomocy Socjalnej Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz pracowników firm i organizacji, które działają na zlecenie Szefa Urzędu na terenie ośrodków lub prowadzą w ośrodkach projekty skierowane do ich mieszkańców, do podejmowania działań mających na celu zapewnienie wszystkim dzieciom cudzoziemskim bezpieczeństwa.

W dokumencie wyznaczono standardy i procedury postępowania, których celem jest:

- zwiększanie świadomości na temat wagi ochrony dzieci przed wszelkimi formami krzywdzenia,
- dostarczenie wskazówek i określenie trybu postępowania i zakresu odpowiedzialności we wszystkich działaniach dotyczących bezpieczeństwa dzieci,
- zapewnienie dzieciom bezpieczeństwa poprzez działania profilaktyczne – skierowane na edukację w zakresie ochrony praw dziecka i minimalizowanie ryzyka wystąpienia krzywdzenia dziecka, oraz działania interwencyjne – mające na celu podjęcie właściwych kroków w przypadku podejrzenia lub stwierdzenia krzywdzenia dziecka.

Integralnym elementem Polityki jest Podręcznik „Chronimy dzieci w ośrodkach dla cudzoziemców” adresowany do pracowników Departamentu Pomocy Socjalnej Urzędu do Spraw Cudzoziemców, pracujących w ośrodkach. Podręcznik został podzielony na dwie części. Pierwsza poświęcona jest analizie każdego ze standardów. Do każdego z nich opracowano wskazówki, pomysły, konkretne narzędzia i informacje o dostępnej ofercie, które pomogą wdrożyć dany standard. Druga część ma pomóc w poszerzeniu wiedzy realizatorów programu na temat identyfikacji przemocy, aspektów prawnych ochrony dzieci przed krzywdzeniem oraz interwencji prawnej i psychologicznej.

Okresowo wszyscy pracownicy i współpracownicy Urzędu przechodzą szkolenie w zakresie ochrony dzieci obejmujące zapoznanie z obowiązującą w ośrodku „Polityką ochrony dzieci przed krzywdzeniem”. Ośrodek dysponuje materiałami edukacyjnymi (ulotkami, broszurami) dla rodziców z zakresu praw dziecka, wychowania bez przemocy, ochrony dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem, ochrony dzieci przed przemocą rówieśniczą oraz w miarę możliwości prowadzi się zajęcia edukacyjne dla rodziców z ww. zakresu. Podobne zajęcia w miarę możliwości ośrodek cyklicznie prowadzi dla dzieci, które ponadto są informowane, do kogo mają się zgłosić o pomoc i radę w przypadku krzywdzenia lub wykorzystywania.

PRZYGOTOWANIA NA WYPADEK MASOWEGO NAPŁYWU CUDZOZIEMCÓW

Zasady reagowania na zagrożenia związane z masową migracją oraz działania poszczególnych służb i instytucji w przypadku eskalacji zjawiska podejmowane są zgodnie z zakresem zadań wskazanych do realizacji w Standardowej Procedurze Operacyjnej – 9 (SPO-9): Działania w przypadku masowego napływu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, będącej częścią Krajowego Planu Zarządzania Kryzysowego. Polska określiła i przewidziała działania, które powinna podjąć administracja centralna jak i samorządowa w przypadku masowego napływu cudzoziemców na terytorium Polski. Działania te są zabezpieczone przez Policję, Straż Graniczną, Państwową Straż Pożarną, wojewodów czy Urząd do Spraw Cudzoziemców przy wsparciu sił wojskowych. Wskazani w procedurze wykonawcy uwzględniają w swoich planach zarządzania kryzysowego szczegółowe sposoby i metody realizacji własnych przedsięwzięć.

Plany i procedury Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz Departamentu Pomocy Socjalnej UdSC, szczegółowo wskazujące na sposoby realizacji zadań określonych w KPZK, opisują proces przyjęcia cudzoziemców deklarujących poszukiwanie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i mają charakter uniwersalny – tj. mogą mieć zastosowanie zarówno w przypadku masowego napływu cudzoziemców zza wschodniej granicy, jak i innych grup cudzoziemców.

WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POŻYTKU PUBLICZNEGO

Urząd do Spraw Cudzoziemców współpracuje głównie z organizacjami pozarządowymi w ramach dwóch obszarów tj.:

- poradnictwa prawnego – w ramach którego na terenie ośrodków, ale także w siedzibach organizacji lub w formie zdalnej prowadzane są konsultacje. Porady prawne realizowane są m.in. przez: Stowarzyszenie Interwencji Prawnej, Helsińską Fundację Praw Człowieka, Caritas Polska, Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć oraz Fundację Instytut na rzecz Państwa Prawa, Fundację Ocalenie, Fundację EMIC.
- działań o charakterze preintegracyjnym – które mają na celu animację czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz pomoc w nauce. Niektóre działania kierowane są również do dorosłych cudzoziemców obejmując, np. naukę języka polskiego i poradnictwo psychologiczne. Ww. aktywności prowadzone są m.in. przez: Fundację Dialog, Fundację Ocalenie, Caritas Polska, Polskie Forum Migracyjne, Stowarzyszenie dla Ziemi, Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu, Fundację EMIC, Stowarzyszenie Vox Humana, Fundację Sant’Egidio Polska, Szkołę Amerykańską oraz „Dobro Czynić” Misję Charytatywną.

OŚRODKI DLA CUDZOZIEMCÓW W POLSCE

PODLASKIE

Białystok

Zajazd „Budowlani”, ul. Bitwy Białostockiej 7,
15-102 Białystok
tel./ fax 85 675 00 91

Czerwonny Bór (Ośrodek UdSC)

Czerwonny Bór 24/1, 18 – 400 Łomża
tel. 86 215-35-34, 86 215-00-28

MAZOWIECKIE

Linin (Ośrodek UdSC)

Linin 35, 05 - 530 Góra Kalwaria
tel. 22 736-16-14, 22 736-27-98

Dębak (Ośrodek UdSC)

Podkowa Leśna – Dębak, 05 - 805 Otrębusy
tel. 22 729-80-71
fax 22 729-80-87

LUBELSKIE

Kolonia Horbów

Horbów 26 A, 21-512 Zalesie
tel./ fax 83 375 73 84

Bezwola

Bezwola 107, 21-310 Wołyń
tel./ fax 83 342 26 99

Biała Podlaska (Ośrodek UdSC)

ul. Dokudowska 19, 21-500 Biała Podlaska
tel. 47 811 22 01
fax., 83 342 17 25/recepcja/

Łuków

Hotel „Polonia”, Al. Kościuszki 29, 21 - 400 Łuków
tel./ fax.25 798-25-43

KUJAWSKO-POMORSKIE

Grupa

ul. Libeckiego 1, 86 - 134 Dragacz
tel./ fax 52 332 50 54

